

Piet de Kroon

Evaluatie
Rekenkamercommissie Zuiderzeeland

Algemene Vergadering, 19 december 2017

- ❖ **Beperkte evaluatie**
- ❖ **Doel: beter in lijn brengen processen (Protocol 2014)**
- ❖ **Ervaringen met onderzoeken:**
 - 1 Grip op ICT (2015)**
 - 2 Duurzame oevers (2016)**
 - 3 Vergunningverlening en handhaving (2017)**
 - 4 Investeringsprojecten (2017)**

❖ **Interviews externe gespreksleider met:**

- **Algemene Vergadering** (delegatie)
- **College**
- **Secretaris-directeur**
- **Organisatie** (delegatie)
- **Rekenkamercommissie**
- **Secretaris Rekenkamercommissie**

❖ **Uitkomst: verbetervoorstellen**

- ❖ **Periode: september – november 2017**
- ❖ **Bestuderen achtergrondmateriaal**
- ❖ **7 gesprekken (22 personen)**
- ❖ **NVRR symposium 6/10/17 over rekenkamerfunctie bij Waterschappen**
- ❖ **Eigen rekenkamerervaring**

- ❖ **Rekenkamerfunctie: voor waterschappen
geen wettelijke plicht**

- ❖ **21 waterschappen, waarvan:**
 - 13 rekenkamercommissie**
(interne leden/externe leden/gemengd lidmaatschap)

 - 5 audit- of rekeningcommissie**

 - 3 geen van bovenstaande**

Algemeen

- ❖ **Geen twijfel over nut en noodzaak RKC**
- ❖ **Partijen redelijk tevreden over functioneren**
- ❖ **Vertrouwen in leden RKC**
- ❖ **Relatie RKC – AV goed, open verhoudingen**
- ❖ **Coöperatieve grondhouding bij organisatie**
(minder defensief dan in eerste periode)
- ❖ **Organisatie en RKC gaan respectvol en fatsoenlijk met elkaar om**

- ❖ **Knellend protocol** (historisch verklaarbaar: regelgeving is gestolde emotie)
- ❖ (daarmee samenhangend) **Onderwerpselectie moeizaam proces**
- ❖ **Selectiecriteria voor onderzoek**
- ❖ **Doorlooptijden onderzoek** (planning)
- ❖ **Belasting voor organisatie**
- ❖ **Uitbesteding onderzoeken**

Opmerkingen

- ❖ **Onvoldoende scherpte**
- ❖ **Omgaan met bevindingen en conclusies/aanbevelingen**
- ❖ **Behandeling rapport: niet altijd het goede debat**
(verwarring)
- ❖ **Interactie AV – RKC**
- ❖ **Opvolging onderzoeken**

Huidig onderzoeksprotocol formuleert:

- ❖ **De taak van de RKC is het (laten) uitvoeren van onafhankelijk en deskundig onderzoek en op basis daarvan aanbevelingen geven aan de AV**
- ❖ **Het doel van de onderzoeken van de RKC is het versterken van het lerend vermogen van het Waterschap**
- ❖ **De onderzoeken zijn gericht op het door het waterschapsbestuur gevoerde bestuur**

Kanttekening:

RKC kan zowel College als AV spiegel voorhouden en aanbevelingen voor beide formuleren

Motto: Er is meer uit te halen

HOOFDLIJNEN

- 1 **Onderwerpselectie** *Meer initiatief bij RKC*
- 2 **Onderzoek** *Betere rolverdeling*
- 3 **Behandeling** *Scherper debat*

Wat kan beter?

- ❖ **Vuistregel **selectie**: RKC neemt voortouw bij jaarlijks werkplan**
 - **AV levert input** (informeel, RKC organiseert)
 - **RKC stelt** (rekening houdend met input AV) **concept werkplan op**
(mogelijkheid vooronderzoeken en verkenningen; scherper in beeld brengen wat van het onderzoek verwacht mag worden)
 - **AV becommentarieert concept werkplan** (formeel)
 - **RKC stelt werkplan vast** (ter kennisname naar AV)

Wat kan beter?

- ❖ **Overigens kan AV altijd op ad hoc basis verzoekonderzoek formuleren**
(gevolgen voor planning/financiën)

❖ **Onderzoek**

Afgebakende stappen en duidelijke markering wie waarop reageert

- 1 Concept startnotitie, **ambtelijke reactie**, RKC stelt startnotitie vast**
onderwerp, probleemstelling, onderzoeksvragen, methoden en technieken, te hanteren normen, planning
- 2 Concept rapport van bevindingen, **ambtelijke reactie**, RKC stelt rapport van bevindingen vast**
- 3 Concept bestuurlijk rapport (inclusief conclusies en aanbevelingen), **bestuurlijke reactie van college** (op conclusies en aanbevelingen), **RKC stelt rapport vast** (inclusief nawoord)**

Wat kan beter?

❖ **Behandeling** rapport

- **Aanbieding rapport in informele setting aan voorzitter AV**
(daarmee is rapport ook openbaar)
- **Buiten agenda AV om:**
 - **Mogelijkheid om toelichting van RKC te vragen**
 - **Mogelijkheid (schriftelijke) vragen van AV aan College en RKC**
- **Formele afronding: debat tussen AV en College naar aanleiding van rapport (RKC zit daar niet meer tussen), afgesloten met een Besluit.**
AV richt zich daarbij tot College, maar geeft indien nodig ook aan wat voor consequenties zij zelf aan het rapport verbindt voor het eigen handelen.

❖ RKC onderzoekt

- ❑ **doeltreffendheid:** *worden de beoogde maatschappelijke effecten bereikt?*
- ❑ **doelmatigheid:** *gebeurt dat op een efficiënte manier, dus met zo min mogelijk middelen of wordt met de beschikbare middelen zoveel mogelijk resultaat bereikt?*
- ❑ **rechtmatigheid:** *is het publieke geld volgens de afspraken (wet- en regelgeving, afspraken met AV) ontvangen en uitgegeven?*
(begrip breder dan in huidig protocol; geen controle jaarrekening)

- ❖ Er worden duidelijke **selectiecriteria** gehanteerd, zoals:
 - **belang van het onderwerp**
(financieel, maatschappelijk, organisatorisch, bestuurlijk)
 - **verwachte verbetermogelijkheden/risico's op het punt van doeltreffendheid, doelmatigheid en/of verantwoording**
 - **verwachte toegevoegde waarde van het onderzoek**
 - **signalen vanuit AV**

- ❖ **Onderzoekverantwoording integreren in rapport**

- ❖ **Flexibeler: onderzoek zelf en de producten die daaruit voortvloeien, zoals: rapport, themabespreking, briefing, onderzoekbrief, verkenningen, inventarisatie van onderzoek en ervaringen elders opgedaan**
- ❖ **In Jaarverslag rapporteert RKC over besluitvorming en maatregelen naar aanleiding van haar onderzoek (opvolgingsonderzoek)**
- ❖ **Onderzoekplanning bij voorkeur in meerjarig perspectief**
- ❖ **Spreiding onderzoeken naar beleidsveld, p&c-cyclus, vervolgonderzoek**
- ❖ **Ook onderzoek naar kaderstelling** (rekenkameronderzoek is meer dan ex-post evaluatie)

RKC is een professionele instantie die binnen duidelijke kaders zelfstandig moet kunnen functioneren

De inrichting van de relatie RKC – AV moet daar een afgeleide van zijn

Overweging: instellen Programmaraad (bijvoorbeeld na verkiezingen 2019) in plaats van systeem met interne leden.

RKC blijft ook dan een commissie van AV (en is daarmee voortdurend in gesprek), maar wordt inhoudelijk zelfstandiger gesitueerd.

Dit doet meer recht aan waar de rekenkamerfunctie ten principale voor is bedoeld:

onafhankelijk onderzoek ten behoeve van de kwaliteit van het bestuur en publieke verantwoording van de inzet van gemeenschapsmiddelen

Hoofdlijnen PROTOCOL 3.0

AV laat teugels RKC vieren

Een steviger debat

Scherpere rolverdeling

